



INŠTITUT ZA EKONOMSKO DEMOKRACIJO

Letno poročilo **2025**

Leto, ko je lastništvo zaposlenih v Sloveniji dobilo svoj zakon.

Kazalo

–	Uvodna beseda direktorja	03
–	Povzetek leta 2025	04
01	Osebna izkaznica	05
02	Izpostavljammo	06
2.1	Prispevki v medijih	07
2.2	Znanstvene in strokovne objave	08
03	Nepridobitvene aktivnosti	10
04	Solastnik.si	15
05	Digitalna prisotnost	16
06	Sestrške organizacije	17
07	Organizacija – kolektiv	18
08	Finančno poslovanje	20
–	Kolofon	21

UVOD

Uvodna beseda direktorja

Ko me je Marko prosil za nagovor v zadnjem letošnjem letnem poročilu, sem se znova spomnil, kako intenzivno leto smo preživeli – leto vzponov in padcev, pomembnih prebojev ter tudi vsakdanjih organizacijskih izzivov, ki oblikujejo našo pot.

Leto 2025 je zaznamovala bogata dinamika znotraj ekipe. Pridružili so se nam novi sodelavci, z nekaterimi smo se poslovali. A prav zaradi raznolikosti ljudi, ki jo združujemo, ostajamo trdni v svojem poslanstvu.

Med najpomembnejšimi dosežki izstopa zgodovinski mejnik. Državni zbor je potrdil Esop zakon, na katerem smo vztrajali več kot desetletje. Slovenija je s tem postala ena vodilnih držav na svetu na področju delavskega solastništva, naše zakonske rešitve pa danes služijo kot navdih številnim državam.

Da bi podjetjem pomagali pri prehodu v solastništvo zaposlenih, smo letos ustanovili inkubator solastnik.si, prostor podpore, znanja in odgovornega razvoja novih praks ekonomskega demokratičnega lastništva.

Ob vsem tem pa ne moremo spregledati širšega političnega in ekonomskega konteksta. Evropo je letos zajel val gospodarskega pesimizma, ki odpira prostor nestrpnosti in normalizira govorico in dejanja nasilja. Zdi se, kot da se misel Umberta Eca o tem, da avtoritarne ideje vzniknejo iz frustracij srednjega razreda, ponovno potrjuje. Življenjski standard zaostaja za pričakovanji,

socialno tkivo se napenja, javna infrastruktura slabi, občutje negotovosti pa izkoriščajo politične sile, za katere smo upali, da smo jih pustili v prejšnjem stoletju.

Ob tem se spomnim besed Hannah Arendt, da je »največje zlo pogosto storjeno ne iz prepričanja, temveč iz pasivnega sprejemanja in ne-razmišljanja«. Prehod v leto 2026 naj bo zato priložnost za iskreno refleksijo.

Kakšna je naša vloga v tej družbeni dinamiki? Kako lahko prispevamo k družbi, ki človeka ne reducira na sredstvo, temveč mu omogoča polno ekonomsko in politično suverenost?

Na Inštitutu za ekonomsko demokracijo verjamemo, da se družbena kohezija gradi s prevzemanjem odgovornosti - in da odgovornost lahko obstaja le v demokratičnih pogojih, ki temeljijo na zaupanju. Širjenje solastništva zaposlenih ni le ekonomski model, ampak pot do bolj pravične, vključujoče in odporne družbe.

Slovenija ostaja mirna, čista in socialna država. A njena prihodnost je, tako kot prihodnost Evrope, prepletena z globalnimi premiki. Zato si želim, da v tem turbulentnem času ohranimo duh samostojnosti, iznajdljivosti in delavnosti, ki nas spremlja že desetletja ter ga nadgradimo s pogumom za bolj demokratično gospodarstvo.

dr. Tej Gonza

direktor Inštituta za ekonomsko demokracijo



Povzetek leta 2025

ZAGOVORNIŠTVO

Leto 2025 je za nas predstavljalo pomemben mejnik na področju zagovorništva lastništva zaposlenih. Po večletnih prizadevanjih je bil sprejet Zakon o lastniški zadrugi delavcev (ZLZD), s čimer je bil vzpostavljen nov pravni okvir za razvoj modelov lastništva zaposlenih v Sloveniji. IED je v procesu snovanja zakona s pristojnimi institucijami sodeloval pri vsebinskem in komunikacijskem delu ter pri usklajevanju različnih deležnikov. Pomemben del zagovorniških aktivnosti je predstavljala tudi četrta izvedba Kongresa ekonomske demokracije, ki je povezala predstavnike gospodarstva, politike, stroke in drugih ključnih deležnikov. V letu 2025 smo svoje zagovorniško delo dodatno okrepili tudi na evropski ravni, predvsem v okviru prizadevanj za vključevanje modelov lastništva zaposlenih v razprave o evropskem 28. režimu za inovativna podjetja.

DELO S PODJETJI

Sprejetje nove zakonodaje je povečalo zanimanje slovenskih podjetij za modele lastništva zaposlenih in hkrati zagotovilo večjo pravno predvidljivost njihovega uvajanja. Inštitut je v preteklih letih model ESOP pilotno uvedel v različnih slovenskih podjetjih, vendar je bilo svetovalno delo zaradi sporadičnosti projektov organizirano predvsem po potrebi. V drugi polovici leta 2025 smo v pričakovanju večjega zanimanja slovenskih podjetij za ta model veliko truda namenili profesionalizaciji ter kadrovske in tehnične okrepitvi naše svetovalne dejavnosti solastnik.si, pri čemer nam je v okviru projekta 3M pomagala mednarodna ekipa izkušenih strokovnjakov.

ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

V letu 2025 smo nadaljevali razvoj mednarodne mreže IED. Uradno sta bili registrirani sestrski organizaciji v Srbiji in Nemčiji, ki sta s podporo slovenskega inštituta začeli razvijati lastne zagovorniške aktivnosti, strateška partnerstva in osnovno organizacijsko infrastrukturo.

Na inštitutu smo dodatno formalizirali notranje organizacijske procese. Uvedli smo redne individualne sestanke med sodelavci in vodstvom, četrtno informiranje celotne ekipe o izvajanju projektov, finančnem stanju organizacije in prihodnjih načrtih ter spletna orodja za anonimne prijave in pritožbe. V letu 2025 so potekale tudi priprave na volitve novega vodstva v letu 2026.

POGLAVJE 1

Osebna izkaznica

KDO SMO

Inštitut za ekonomsko demokracijo (IED) je nevladna, neprofitna strokovna organizacija. Smo vodilna organizacija na področju lastništva zaposlenih in ekonomske demokracije v Sloveniji in širši regiji. Z raziskovanjem, zagovorništvom in svetovanjem podjetjem si prizadevamo za demokratizacijo lastništva podjetij in delovnih razmerij.

NAŠE POSLANSTVO

Spodbujamo lastništvo zaposlenih in participativno kulturo lastništva, ki zaposlene opolnomoči, da razmišljajo in delujejo kot lastniki podjetja, v katerem delajo. Z razvojem in uvajanjem inovativnih modelov lastništva zaposlenih in participativnega upravljanja podjetij krepimo socialno pravičnost, ekonomsko učinkovitost, družbeno in okoljsko trajnost, dostojanstvo delavcev ter lastništvo podjetij, zasidrano v skupnosti.

NAŠE VREDNOTE

- 01 Demokracija na delovnem mestu** – Zaposleni imajo glas pri odločitvah, ki vplivajo na njihovo delo in življenje.
- 02 Socialna pravičnost in enakost** – Dobiček in uspeh si delijo vsi, ki ju soustvarjajo. Prizadevamo si za zmanjšanje premoženjske neenakosti in revščine med zaposlenimi.
- 03 Dostojanstvo dela** – Delo naj bo pošteno vrednoteno.
- 04 Trajnost in odgovornost do skupnosti** – Lastništvo naj bo zasidrano v lokalnem okolju, da se ohranijo delovna mesta, znanje in razvoj skupnosti.

KONTAKTNA IZKAZNICA

NASLOV

Prvomajska ulica 15, 1000 Ljubljana

DAVČNA ŠTEVILKA

21831629

REGISTRSKA ŠTEVILKA

8228850000

E-POŠTA

info@ied.si

 ied.si ekonomskademokracija @institutzaekonomskodemokracijo InstituteED

POGLAVJE 2

Izpostavljam

V letu 2025 smo v luči povečanega zanimanja za lastništvo zaposlenih razširili ekipo ter svoje delo uspešno predstavljali širši javnosti doma in v tujini.

7

JAVNIH DOGODKOV

Izvedli smo skupno 19 srečanj, od tega 5 online – od predavanj do mreženj za podjetnike in 4. Kongresa ekonomske demokracije.

10

PRISPEVKOV V MEDIJIH

Članki, intervjuji in podcasti v slovenskih in tujih medijih.

19

ZNANSTVENIH IN STROKOVNIH OBJAV

12 znanstvenih člankov in poglavij v monografijah ter 7 študij, poročil in strokovnih publikacij.

9

AKTIVNIH SODELAVCEV

Raziskovalci, svetovalci in strokovnjaki, ki v Sloveniji in tujini soustvarjajo delo inštituta.

11.000

OBISKOVALCEV SPLETNE STRANI IED.SI

Aktivni uporabniki spletne strani v letu 2025.

Prispevki v medijih

Predstavljamo avtorske članke, intervjuje in podcaste, v katerih so člani ekipe IED v letu 2025 predstavljali ekonomsko demokracijo in lastništvo zaposlenih.

- | | | |
|-----------|--|--------------|
| 01 | JACOBIN, ČLANEK
Mamdani's Halal Cart Plan Is Part of a Bigger Agenda ↗
Kosta Juri, Tej Gonza | 10. 12. 2025 |
| 02 | DELO, GOSTUJOČE PERO, KOLUMNA
Uber: sodobna podoba, fevdalna logika? ↗
Kosta Juri | 23. 5. 2025 |
| 03 | YOUTUBE, VIDEO
Why workers should own companies ↗
s Kosto Jurijem | 30. 4. 2025 |
| 04 | DELO, ČLANEK
Lastništvo zaposlenih krepi motivacijo ↗
Tej Gonza | 25. 1. 2025 |
| 05 | DELO, ČLANEK
Lastniškega prehoda se lotimo proaktivno ↗
Tej Gonza, Aleksandra Kanjuo Mrčela, Polona Domadenik, Mina Ličen, Denis Marinšek, Kosta Juri | 17. 5. 2025 |
| 06 | ALTERNATIVE EXIT, EPIZODA #22, PODCAST
Building a European Future Through Employee Ownership ↗
gostitelj Andy Farquharson, gost Tej Gonza | 15. 5. 2025 |
| 07 | SOCIAL EUROPE, ČLANEK
Europe's Businesses Face a Quiet Takeover as US Investors Capitalise ↗
Tej Gonza, Timothée Duverger | 30. 5. 2025 |
| 08 | RTV SLO, OB OSMIH, PODCAST
Lastništvo delavcev – pot v ekonomsko demokracijo? ↗
gost Tej Gonza | 24. 10. 2025 |
| 09 | MONEY-HOW, PODCAST
Prihaja Esop: ko zaposleni delajo tudi za dobiček ↗
gostiteljica Marija Milič, gost Tej Gonza | 12. 11. 2025 |
| 10 | VEČER, INTERVJU
Tej Gonza: Več kot 3000 slovenskih podjetij v negotovosti glede lastništva. Kaj je lahko rešitev? ↗
Darja Kocbek, intervju s Tejem Gonzo | 24. 10. 2025 |

Znanstvene in strokovne objave

V letu 2025 so člani ekipe IED objavili 12 znanstvenih člankov in poglavij v monografijah ter sodelovali pri 7 strokovnih publikacijah, študijah in poročilih.

ZNANSTVENE OBJAVE

- 01 A critical analysis of different forms of employee ownership** ➤
David Ellerman, Tej Gonza
International Review of Applied Economics, 39(2-3), 261-276
- 02 Sustainability of employee ownership: the role of capital structure in ESOP plan terminations** ➤
Tej Gonza
Journal of Participation and Employee Ownership, 8(1-2), 16-31
- 03 Rethinking member contributions in housing co-operatives** ➤
Tej Gonza, David Ellerman
Journal of Co-operative Studies, 58(2), 43-46
- 04 Worker cooperatives and other 'cooperatives'** ➤
David Ellerman, Tej Gonza
The Routledge Handbook of Cooperative Economics and Management, 85-95, Routledge
- 05 Democratic ownership: Scale through leveraged conversions** ➤
Tej Gonza, David Ellerman, Kosta Juri
The Routledge Handbook of Cooperative Economics and Management, 250-261, Routledge
- 06 Are Corporations the Problem?** ➤
David Ellerman
Teorija in praksa, 62(1), 7-24
- 07 On Tocqueville, Pauperism, and Employee Ownership** ➤
David Ellerman
International Journal for Public Policy, Law and Development, 2(1), 4-11
- 08 Why 'fair market valuations' are inappropriate for employee-owned firms and partnerships** ➤
David Ellerman
International Review of Applied Economics
- 09 The Historical and Modern Arguments Against Contractual Slavery** ➤
David Ellerman
The Palgrave Handbook of Modern Slavery, 157-177, Palgrave Macmillan
- 10 Classical Liberalism and the Abolition of Certain Voluntary Contracts** ➤
David Ellerman
International Journal of Education and Social Science Research, 8(3), 69-94
- 11 Devil's Advocacy Within Organisations** ➤
David Ellerman
Teorija in praksa, 62(3), 641-655
- 12 Lastništvo zaposlenih 2.0, izbrani vidiki lastništva** ➤
Tilen Božič
SIRIUS, 2/2025



1. Introduction
An Employee Stock Ownership Plan or ESOP is one of the more widely adopted contemporary models of employee-owned firms (EOF) in the US. If not in the world. Based on the data provided by the National Center for Employee Ownership in the US (NCEO), there were 14.7 million ESOP beneficiaries and more than 6,500 ESOP firms in the US in 2024, which holds much in the same of employees. The model of leveraged employee buyouts through a special purpose vehicle has been replicated in the UK in 2024, dedicated trust, which holds much in the same of employees. The model is currently adopted by the Canadian government in 2024 (Hemphill and Jovan, 2024) and is currently being considered as the central employee ownership model in many countries around the world, including Slovenia, Denmark, Ireland and some countries of Latin America (Ost, 2022; Ellerman et al., 2022; Ellerman and Gonza, 2024) [1].
The scaling success of the ESOP model in the US and, as of recently, in the UK can partially be explained by the institutional support (e.g. regulatory framework, tax incentives, dedicated financial institutions, support of technical assistance organizations such as the ESOP Association, Association for Enterprise Development and the National Center for Employee Ownership).

© Tej Gonza. Published by Emerald Publishing Limited. This article is published under the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0) license. Anyone may reproduce, distribute, transmit and create derivative works of this article (for both commercial and non-commercial purposes), subject to full payment to the original publication and authors. The full terms of this license may be seen at <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Keywords: corporate personhood, employment or human rental relationship, fundamental myth about "ownership of the means of production", Marxism.

INTRODUCTION
Corporations are today the centre of much critical analysis of the economic system that creates and perpetuates obscene inequalities in income and wealth. In the Antebellum American South, a similar inequality existed in wealth and form of the slave plantations or the master-slave relationship itself. Would it have solved the problem? We face a similar quandary today. A large part of the servant or employee relationship. The analysis presented in this article questions the idea that the legal form of the corporation is really the root of the problem, and instead claims the core problem is the employment relationship. To address these questions, our entry point is the whole debate of governance to argue that the problem lies in the whole debate of

Introduction to Basic Ideas
This paper rethinks limited-equity housing co-operatives starting from basic principles having design driven by principles like "limited equity", "cost rent", and so on. It argues that people will be that tenants only pay over all for what they actually use, no more and no less.
But this is not as simple as it sounds because of the differences between cash expenses, in terms of accounting, the proportionate expenses should represent actually use up in terms of housing services (the true costs of their tenancy) is cash flow needed to pay off the initial investment (construction or purchase of a different and usually falls on the first generation of tenants in a housing co-op). These concerns do not arise to the extent that the buildings are gifted or given municipal or state government so that there would be less construction or purchase cost. In Austria, financial assistance includes:
• Long term and low interest rate public grants or mortgages that cover 100% of the construction costs.

POGLAVJE 3

Nepridobitvene aktivnosti

Pregled projektov, ki smo jih izvajali v letu 2025 samostojno ali kot partner v konzorciju.

01 Shaping the Future of Work

ERASMUS+

SLOVENIJA, SEVERNA MAKEDONIJA

Projekt je bil namenjen krepitvi zavesti o prednostih demokratičnega upravljanja na delovnem mestu ter večjemu vključevanju mladih v procese odločanja v podjetjih in organizacijah. Poseben poudarek je bil namenjen IT-podjetjem, socialnim in zelenim podjetjem ter mladinskim organizacijam v Sloveniji in Severni Makedoniji, z namenom razvoja bolj vključujočih, demokratičnih in mladim prijaznih delovnih okolij.

Osrednji cilj projekta je bil raziskati in predstaviti sodobne modele participativnega upravljanja ter prenesti znanje o modelu EU ESOP, ki zaposlenim omogoča vključevanje v lastništvo podjetja in sodelovanje pri odločanju. Projekt je stremel predvsem k večji ozaveščenosti mladih o prednostih pravičnejših, odpornejših in bolj trajnostnih podjetij ter k njihovemu opolnomočenju pri izbiri delovnih mest in reševanju družbenih izzivov v okviru trajnostnega podjetništva.

V okviru projekta so bile izvedene raziskave in mapiranje mladinskih IT- in socialnih podjetij v Sloveniji in Severni Makedoniji, pripravljena so bila priporočila za nadaljnji razvoj in uporabo modela EU ESOP v obeh državah, izveden pa je bil tudi študijski obisk v Sloveniji. Projekt je vključeval tudi spletni program krepitve kompetenc za mlade ter predstavnike IT- in socialnih podjetij, EU ESOP Youth Forum in akademska predavanja. Pomemben del projekta sta predstavljali tudi izmenjava znanja, orodij in metodologij med Slovenijo in Severno Makedonijo ter krepitev sodelovanja med organizacijami civilne družbe in akterji socialne ekonomije.

Projekt je financirala Evropska unija v okviru programa Erasmus+.

02 Vzpostavitev mednarodne mreže IED

ROSA-LUXEMBURG-STIFTUNG

HRVAŠKA, SRBIJA

Projekt je bil namenjen širjenju in institucionalni krepitvi mednarodne mreže IED ter prenosu znanja in veščin, potrebnih za uspešno zagovorništvo na področju lastništva zaposlenih.

Osrednji cilj projekta je bil lokalnim ekipam omogočiti samostojno izvajanje raziskovalnih, zagovorniških in svetovalnih aktivnosti ter razvoj nacionalnim okoliščinam prilagojenih modelov odkupa podjetij s strani zaposlenih po vzoru modela eurESOP. Projekt nadaljuje dolgoletna prizadevanja IED za širšo uveljavitev demokratičnih oblik lastništva podjetij in krepitev ekonomske demokracije v Evropi.

V letu 2025 je bil poseben poudarek namenjen razvoju srbske partnerske organizacije, ki se je formalno registrirala, vzpostavila lastno spletno stran, začela samostojno komunicirati z javnostjo in ključnimi deležniki ter izvajati raziskovalne in zagovorniške aktivnosti. Obenem se je projekt razširil tudi v Nemčijo, kjer se je oblikovala nova partnerska ekipa. Za podporo dolgoročnemu sodelovanju je bil pripravljen tudi Manifest mreže IED, ki opredeljuje skupne vrednote, načela sodelovanja in temeljne usmeritve partnerskih organizacij.

Projekt je financirala fundacija Rosa Luxemburg.

03 Razvoj zakonodajnega okvira za lastništvo zaposlenih v sodelovanju z Ministrstvom za solidarno prihodnost in Ministrstvom za demografijo, družino in socialne zadeve

MINISTRSTVO ZA SOLIDARNO PRIHODNOST, MINISTRSTVO ZA DEMOGRAFIJO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

SLOVENIJA

IED je zagotavljal strokovno podporo pri razvoju ekonomskih in institucionalnih rešitev, pripravi zakonodajnih predlogov ter njihovem usklajevanju z drugimi resorji in ključnimi deležniki. IED je v okviru delovnih skupin Ministrstva za solidarno prihodnost, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport več let sodeloval pri razvoju sistemskega zakonodajnega okvira za lastništvo zaposlenih v Sloveniji.

Strokovnjaki IED so sodelovali pri dveh konkretnih zakonskih iniciativah: noveli Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku (MGTŠ) in Zakonu o lastniški zadrugi delavcev (Ministrstvo za solidarno prihodnost in Ministrstvo za demografijo, družino in socialne zadeve).

V okviru novele Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku je bilo mnenje IED odklonilno, saj smo na podlagi strokovne analize presodili, da je predlog novele izrazito usmerjen v smer davčne optimizacije za podjetnike, ki so želeli delavce plačevati na davčno ugoden način (mimo socialnih prispevkov in dohodnine). Novela zakona je bila navkljub našim priporočilom sprejeta.

Pri pripravi Zakona o lastniški zadrugi delavcev smo imeli ključno vlogo, saj je predlog zakona temeljil na konceptu, ki ga je na podlagi mednarodnih izkušenj z delavskim lastništvom razvil prav IED.

04 Mreženja za podjetnike: ESOP kot pot do urejenega nasledstva

SPIRIT SLOVENIJA, MGTŠ

LJUBLJANA, SLOVENIJA

V letu 2025 smo izvedli štiri mreženja za podjetnike, ki razmišljajo, kako urediti nasledstvo v svojem podjetju. Dve mreženji sta potekali spomladi (27.–29. maja), dve pa jeseni (4.–6. novembra). Vsako je obsegalo tri zaporedne delavnice v prostorih IED, podjetniki pa so lahko izbrali dopoldanski ali popoldanski termin.

Mreženja so potekala v sodelovanju z javno agencijo SPIRIT Slovenija, ob finančni podpori Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport.

05 Priprava finančnega inštrumenta za podporo delavskim odkupom

EVROPSKA INVESTICIJSKA BANKA, MKRR

SLOVENIJA

IED je leta 2024 začel sodelovanje z Evropsko investicijsko banko na področju razvoja finančnih inštrumentov, s katerimi bi bilo mogoče mobilizirati kapital v smeri delavskih odkupov prek Zakona o lastniški zadrugi delavcev. V sodelovanju z evropskimi institucijami je bil oblikovan koncept pilotnega inštrumenta, ki bi združeval sredstva Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), bančno financiranje in sistem jamstev ter tako zmanjšal tveganje financiranja prvih transakcij po novi zakonodaji.

Pri uvedbi finančnega inštrumenta v Sloveniji je IED sodeloval z EIB in Ministrstvom za kohezijo in regionalni razvoj, po naročilu katerega je pripravil strokovno ex ante poročilo o tržni vrzeli na področju financiranja delavskih odkupov. Študija je bila uradno objavljena s strani MKRR leta 2025. Na podlagi študije se je začel postopek uveljavljanja finančnega inštrumenta, konkretno garancijske sheme za banke, ki bi financirale delavske odkupe, prek SID banke. Ta del podpornega okolja ob sprejemu zakona še ni bil dokončno vzpostavljen, uradna časovnica za uveljavitev garancijske sheme prek SID banke je začetek leta 2027.

06 3M Impact Global

PYXERA GLOBAL

ZDA, AVSTRALIJA, KOSTARIKA

Inštitut za ekonomsko demokracijo (IED) je sodeloval v mednarodnem programu 3M Impact Global, ki ga omogoča Pyxera Global. V okviru programa smo dva tedna gostili ekipo strokovnjakov iz ZDA, Avstralije in Kostarike, ki je Inštitutu nudila strokovno podporo pri optimizaciji in standardizaciji storitev za podporo podjetjem pri uvajanju solastništva zaposlenih po modelu ESOP. Sodelovanje nam je omogočilo vključitev zunanjega strokovnega znanja in novih perspektiv ter razvoj bolj strukturiranega pristopa k svetovanju podjetjem, ki razmišljajo o prehodu v lastništvo zaposlenih.

Kot udeleženci programa smo prejeli tudi nagrado podjetja 3M, namenjeno nadaljevanju in razvoju naših aktivnosti. Sodelovanje v programu je tako poleg neposrednega prenosa znanja prispevalo tudi k dolgoročni krepitvi naših zmogljivosti za razvoj solastništva zaposlenih v Sloveniji.

Obisk je omogočila Pyxera Global.

07 MAG-NET

EVROPSKA POBUDA ZA MESTA (EUI)

CELJE, PREBOLD

MAG-NET je projekt, v katerem je IED eden izmed partnerjev, vodilni partner pa je Mestna občina Celje. MAG-NET povezuje podjetja, organizacije in prebivalce pri iskanju inovativnih rešitev za sodobne izzive mestnega življenja.

Ključna cilja iniciative sta ustvarjanje novih priložnosti za prebivalce in podjetja ter razvoj Celja v središče inovacij, trajnosti in sodelovanja. Celje in sosednji Prebold kot pridružena občina želita v sodelovanju z različnimi deležniki ustvariti trajne spremembe, ki bodo izboljšale kakovost bivanja, privabile talente in mlade ustvarjalce ter spodbudile gospodarski razvoj in inovacije. S premišljenimi ukrepi in vključevanjem skupnosti želita soustvariti privlačno in trajnostno urbano okolje. IED kot partner pomaga pri snovanju trajnostnih in vključujočih rešitev.

Projekt financira Evropska unija prek programa Evropske pobude za mesta (EUI).

DOGODKI, KI JIH ORGANIZIRA IED

OSREDNJI DOGODEK LETA, 14. OKTOBRA 2025, GZS LJUBLJANA

4. Kongres ekonomske demokracije (KED 2025)

S predstavniki gospodarstva, politike in strokovne javnosti smo odprli razpravo o prihodnosti solastništva zaposlenih po modelu Esop, ki je še posebej pomembna v času, ko generacijski umik iz lastništva odpira vrata globalnim investorjem, mlajše generacije pa pričakujejo delovna mesta, ki temeljijo na sodelovanju in pravičnosti. Zbrane sta nagovorila naš direktor dr. Tej Gonza in predsednik vlade dr. Robert Golob, ki je dejal, da bo Zakon o lastniški zadrugi delavcev »preživel vse vlade«. Sledili so pogovor »Vprašajte ministra« z ministrom Luko Mescem, predavanje Cindy Turcot, nekdanje direktorice ameriškega Esop podjetja, in okrogla miza »Korak k praksi«. Le nekaj dni po kongresu, 23. oktobra, je Državni zbor zakon sprejel.



Dr. Robert Golob



Cindy Turcot



Okrogla miza »Korak k praksi«

PARTNERJI, SPONZORJI IN PODPORNICI

Domel, Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), Inea, Capital Genetics, solastnik.si, DBS, Delavska hranilnica, M Sora, Triglav, Etiketa, RBT Technologies, Dewesoft, Barcaffè, Teta Frida, DoNatural in Bakina Tajna

→ [Več o KED 2025](#)

14. 3.–10. 4. Spletno usposabljanje o modelu ESOP

Online, 5 srečanj v angleščini s partnerjem ARNO (S. Makedonija), projekt SWAYED, Erasmus+

24. 4. Lastništvo zaposlenih: Pot do ekonomske demokracije

FDV, Ljubljana, javno predavanje Sebastjana Pikla in prof. dr. Davida Ellermana, projekt SWAYED, Erasmus+

27.–29. 5. Spomladanska mreženja za podjetnike

IED, Ljubljana, 2 mreženji s po tremi delavnicami o modelu ESOP, s SPIRIT Slovenija

4.–6. 11. Jesenska mreženja za podjetnike

IED, Ljubljana, 2 mreženji s po tremi delavnicami o modelu ESOP, s SPIRIT Slovenija

Udeležba na dogodkih

Člani ekipe IED so v letu 2025 sodelovali na mednarodnih konferencah, forumih in kongresih o lastništvu zaposlenih in ekonomski demokraciji – od New Yorka in Oxforda do Madrida, Bruslja in Ljubljane.

januar

Kelso konferenca 2025

Rutgers School of Management and Labor Relations (SMLR), New York, konferenca o lastništvu zaposlenih, sodeloval direktor Tej Gonza

april

Konferenca fi-compass o finančnih instrumentih

Evropska investicijska banka, Madrid, mikrokrediti, socialna ekonomija in odkupi s strani zaposlenih; Kosta Juri na panelu o najnaprednejših modelih prenosa lastništva na zaposlene v EU

april

Employee Ownership Ideas Forum

The Aspen Institute, srečanje finančnikov, podjetnikov, akademikov in odločevalcev; sodelovala Tej Gonza in Rachel Bachmann

avgust

Oxford Employee Ownership Symposium

Oxford, globalni dogodek, ki združuje voditelje in strokovnjake za lastništvo zaposlenih iz več kot 25 držav; sodelovala Tej Gonza in Rachel Bachmann

september

Blending Blue & Green for Real Sustainability

DIESIS, Bruselj, srečanje evropskih organizacij za bolj trajnostno prihodnost; sodeloval Sebastjan Piki

november

2nd International Labour Congress: World Divided, Labour United

Ljubljana, 20.–21. novembra; MDDSZ smo pomagali pri organizaciji panela »Economic Sovereignty and Security: The Role of Employee Ownership in Europe's Industrial Future«

POGLAVJE 4

Solastnik.si

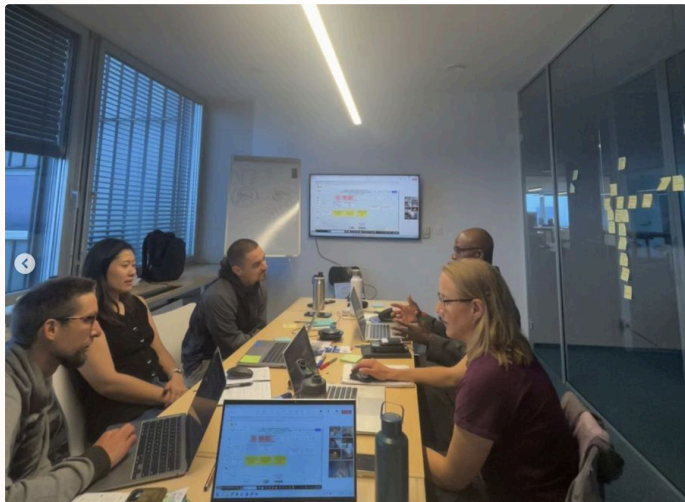


Leto 2025 predstavlja začetek iniciative solastnik.si, ki smo jo na Inštitutu za ekonomsko demokracijo vzpostavili kot odgovor na pričakovano sprejetje Zakona o lastniški zadrugi delavcev in posledično povečano zanimanje podjetij za prenos v lastništvo zaposlenih.

Solastnik.si smo zasnovali kot celovito podporno okolje za podjetja, ki razmišljajo o prenosu lastništva na zaposlene. Podjetjem bo zagotavljal strokovno svetovanje in podporo skozi celoten proces prehoda, od prvih informacij in presoje primernosti do načrtovanja in izvedbe prenosa.

Leto 2025 je bilo predvsem leto postavljanja temeljev. Oblikovali smo ekipo solastnik.si ter začeli vzpostavljati podporno infrastrukturo, potrebno za kakovostno in učinkovito delo s podjetji. To je vključevalo razvoj spletne strani, pripravo priročnikov in drugih podpornih gradiv ter oblikovanje celostne podobe iniciative. Hkrati smo naredili tudi prve konkretne korake pri delu s podjetji ter v okviru iniciative začeli sodelovati s podjetjema Etiketa in Belmet, ki sta se podala na pot uvajanja lastništva zaposlenih.

Pri vzpostavljanju solastnik.si nam je bila v neprecenljivo pomoč tudi strokovna podpora strokovnjakov iz 3M, ki so s svojim znanjem in izkušnjami pomembno prispevali k razvoju iniciative ter pripravi temeljev za njeno nadaljnje delovanje.



Posvet s strokovnjaki iz 3M



Sodelovanje s podjetjem Etiketa

POGLAVJE 5

Digitalna prisotnost

V letu 2025 je IED z družbenimi omrežji in spletno stranjo nagovoril širšo javnost – od kampanje #KateraPot do pokritja 4. Kongresa ekonomske demokracije.

INSTAGRAM

14.285

OGLEDOV – NAJBOLJ VIDNA OBJAVA

84

VŠEČKOV – NAJBOLJ PRILJUBLJENA OBJAVA

TOP 3 OBJAVE LETA PO OGLEDIH

01	Robert Golob na 4. Kongresu ekonomske demokracije	14.285
02	Skupinska fotografija govorcev, KED 2025	5.478
03	Vstopil predlog Esop zakona (Zakon o lastniški zadrugi delavcev)	3.914

LINKEDIN

46.520

PRIKAZI
(IMPRESSIONS)

1.442

REAKCIJE

56

KOMENTARJI

40

REPOSTI

SPLETNA STRAN – IED.SI

11.000

AKTIVNIH UPORABNIKOV

24.000

OGLEDOV STRANI

5.500

ANGAŽIRANIH SEJ

POGLAVJE 6

Sestrške organizacije

V letu 2025 sta bili uradno registrirani sestrski organizaciji IED v Srbiji in Nemčiji, ki s podporo slovenskega inštituta razvijata lastne zagovorniške aktivnosti in strateška partnerstva.



IED Srbija

SRBIJA, REGISTRIRANA 2025

Z uvajanjem inovativnih in preizkušenih modelov solastništva zaposlenih ter participativnega upravljanja krepi gospodarstvo in prispeva k socialni in okoljski trajnosti, dostojanstvu delavcev ter decentralizaciji gospodarstva. V letu 2025 se je organizacija formalno registrirala, vzpostavila lastno spletno stran ter začela samostojno komunicirati z javnostjo in izvajati raziskovalne in zagovorniške aktivnosti.

ieds.rs

EKIPA

Andrej Pavićević

direktor

Stefan Marić

sodelavec za raziskave in prenos lastništva

Gazela Pudar Draško

sodelavka za javne politike

Petar Ivanković

sodelavec za zagovorništvo

Miloš Kovačević

znanstveni sodelavec

Adam Kovač

sodelavec za komunikacije in odnose z javnostmi



IED Nemčija, Institut für Unternehmensdemokratie (IfU)

NEMČIJA, REGISTRIRANA 2025

Institut für Unternehmensdemokratie (IfU) malim in srednje velikim družinskim podjetjem v Nemčiji nudi svetovanje, prilagojeno njihovim potrebam, pri urejanju nasledstva in vključevanju zaposlenih v lastništvo. Podjetjem pomaga najti trajnostne rešitve za nadaljevanje poslovanja s prenosom na zaposlene, tudi z uvajanjem modela EuroESOP.

ifu-institut.org

EKIPA

Dr. Hannes Kuch

član uprave in sopredsednik, ekonomist

Dr. Maximilian Kuhn

višji sodelavec za javne zadeve

Dr. Jerome Warren

član uprave, ekonomist

Paul Jerchel

sodelavec za zagovorništvo

Claudia Henke

višja sodelavka, socialna ekonomistka

POGLAVJE 7

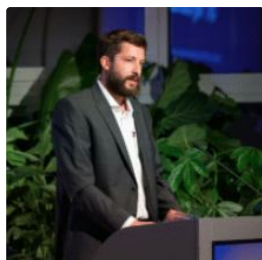
Organizacija – kolektiv

AKTIVNI SODELAVCI IED



Dr. David Ellerman
Predsednik

david.ellerman@ied.si



Dr. Tej Gonza
Direktor

tej.gonza@ied.si



Kosta Juri
Operativni direktor

kosta.juri@ied.si



Sebastjan Pikl
Vodja finančnega oddelka

sebastjan.pikl@ied.si



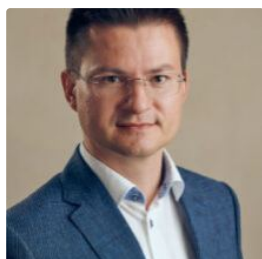
Marko Stojković
Vodja komunikacijskega oddelka

marko.stojkovic@ied.si



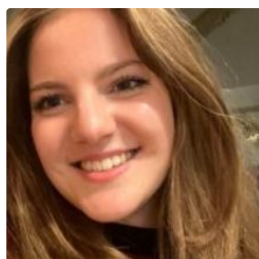
Rachel Bachmann
Vodja strateških pobud

rachel.bachmann@ied.si



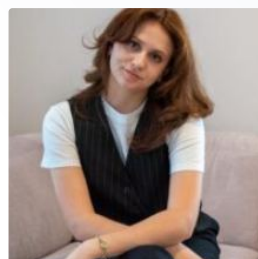
Tilen Božič
Vodja inkubatorja solastnik.si

tilen.bozic@ied.si



Klara Žerak
Članica

klara.zerak@ied.si



Maša Petrovič
Pripravnica

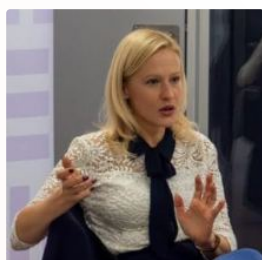
masa.petrovic@ied.si

SODELAVCI IED



Sara Lucu
Izobraževalni oddelek

sara.lucu@ied.si



Mina Ličen
Izobraževalni oddelek

mina.licen@ied.si



Gregor Berkopec
Pravni oddelek

gregor.berkopec@ied.si



Vlasta Radan
Projektna pisarna

vlasta.radan@ied.si



Brin Kaplan
Projektna pisarna

brin.kaplan@ied.si

STROKOVNI ODBOR ZA EKONOMSKO DEMOKRACIJO (SOED)

Prof. dr. Aleksandra Kanjuo Mrčela — predsednica **Saša Muhič Pureber** — podpredsednica

Prof. dr. Isabelle Ferreras
Prof. dr. Christopher Mackin
Graeme Nuttall OBE
Kyla Alterman
Jon Shell
Dr. Ginny Vanderslice

Prof. dr. Nicolas Aubert
Mag. Jack Moriarty
Dr. Pascale Nieuwland-Jansen
Mag. Matjaž Čemažar
John Case
Dr. David Erdal

Prof. dr. Marko Jaklič
Prof. dr. Rudi Rizman
Dr. Vladimir G. Kreačić
Dr. Timothée Duverger
Prof. dr. Ermanno Celeste Tortia

Dr. Miguel Ignacio Córdova Espinoza
Doc. dr. Anja Kopac
Dr. Adria Scharf
Prof. dr. Douglas Kruse
Prof. dr. Joseph Abdel-Nour

Primož Kokalj
Rachel Bachmann
Dr. Marco Lomuscio
Prof. dr. Niels Mygind
Mag. Sonja Šmuc
Stephen Smith

Častni član: prof. dr. Noam Chomsky, Podrobnosti o vsakem članu: soed.ied.si

Novosti v ekipi

V letu 2025 se je ekipa IED okrepila s tremi novimi sodelavci, ena sodelavka pa je zaključila praktično usposabljanje in postala polnopravna članica inštituta.



Novi člani ekipe



Maša Petrovič Pripravnica

Pridružila se nam je kot pripravnica. Je študentka magistrskega programa Sociologija – Kadrovskega menedžmenta na Fakulteti za družbene vede (FDV), pri nas pa sodeluje v oddelku solastnik.si in v komunikacijskem oddelku.



Rachel Bachmann Vodja strateških pobud

Našemu kolektivu se je pridružila mednarodno priznana kanadska strokovnjakinja na področju lastništva zaposlenih in delovanja nevladnih organizacij.



Tilen Božič Vodja inkubatorja solastnik.si

Našemu kolektivu se je pridružil tudi Tilen Božič, ki s seboj prinaša številne izkušnje s področja davčnih politik in zagovorništva. Kot novi vodja inkubatorja solastnik.si jih bo prenesel na našo novo iniciativo.



Spremembe vlog in napredovanja



Klara Žerak Članica inštituta

Klara Žerak je po enoletnem praktičnem usposabljanju postala članica inštituta. S tem je formalno zaključila praktično usposabljanje in postala polnopravna sodelavka.

POGLAVJE 8

Finančno poslovanje

PRIHODKI

188.823,83 €

ODHODKI

189.437,56 €

RAZMEJITEV PRIHODKOV PO VIRIH

Fundacije (projekti)	65.232 € 34,5 %
Sredstva EU	45.500 € 24,1 %
Državna sredstva	27.120 € 14,4 %
Prihodki solastnik.si	18.660 € 9,9 %
Sponzorstva KED	8.000 € 4,2 %
Donacije	4.000 € 2,1 %
Ostalo	20.312 € 10,8 %

SEZNAM FINANCERJEV IN DONATORJEV

	 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT	 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA SOLIDARNOST PRIHODNOST	 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA DEMOGRAFIJO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE	
				Posamezni donatorji

SOLASTNIK.SI – PODROBNEJE

V letu 2025 smo prek solastnik.si svetovali dvema naročnikoma pri uvajanju lastništva zaposlenih.

2

NAROČNIKOV SVETOVANJA

18.660 €

SKUPNI PRIHODKI SVETOVANJA

9.330 €

POVPREČNO NA NAROČNIKA

Hvala vsem, ki soustvarjate IED:
sodelavcem, partnerjem, financerjem,
donatorjem in vsem, ki verjamete v bolj
demokratično gospodarstvo.

IZDAL

Inštitut za ekonomsko demokracijo

ODGOVORNA OSEBA

Tej Gonza

FOTOGRAFIJE

Arhiv Inštituta za ekonomsko demokracijo

